

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО
ТРАНСПОРТУ**

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім. М. ДРАГОМАНОВА

**ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«ПРОФЕСІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ АУДИТОРІВ, БУХГАЛТЕРІВ ТА ВИКЛАДАЧІВ
ОБЛІКОВО-КОНТРОЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН»**

ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ

**МАТЕРІАЛИ XIII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ «ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ
ТЕХНОЛОГІЇ»**

м. Харків, 24 жовтня 2025 р.

**Дніпро
"Середняк Т.К"
2025**

УДК 316.05

Л 93

*Затверджено до друку Вченою радою Українського державного університету
залізничного транспорту (протокол № 10 від 20.10.2025 р.)*

Головні редактори:

Андрущенко В. П. – доктор філософських наук, професор, член-кореспондент НАН України, академік Національної академії педагогічних наук України, заслужений діяч науки і техніки України, ректор Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова

Панченко С. В. – доктор технічних наук, професор, академік Транспортної академії України, в. о. ректора Українського державного університету залізничного транспорту

Редакційна колегія:

Абашинік В. О. – д-р. філос. наук, професор

Вельш Вольфганг - габілітований доктор філософії, професор

Каграманян А. О. – канд. техн. наук, доцент

Панченко В. В. – д-р. техн. наук, доцент

Євсєєва О. О. – д-р. економ. наук, доцент

Толстов І. В. – канд. філос. наук, доцент

Людина, суспільство, комунікативні технології: матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф. 24 жовтня 2025 р. / відп. за випуск І. В. Толстов. – Дніпро: Середняк Т.К, 2025 – 238 с.

ISBN 978-617-8807-07-8

© Авторський колектив, 2025.

Список використаних джерел та посилання

1. Thomas Piketty. Eine kurze Geschichte der Gleichheit. München: C. H. Beck, 2023.
2. Дивись: World Inequality Report 2022, World Inequality Lab, online: wir2022.wid.world. Дивись також: L. Chancel, P. Booth, T. Voituriez, Climate Inequality Report 2023 (inequalitylab.world), L. Chancel, Y. Rehm, «The Carbon Footprint of Capital», WIL WP 2023/26.
3. World Inequality Database, online: wid.world.

З німецької мови переклав Володимир Абашинік

*РАДЧЕНКО І. Б., ст. викладач,
Український державний університет залізничного транспорту,
м. Харків, Україна*

ТРАНСФОРМАЦІЯ МОВНОЇ НОРМИ В УМОВАХ ЦИФРОВОГО СЕРЕДОВИЩА

У сучасному інформаційному суспільстві комунікація дедалі більше переміщується в цифровий простір, де соціальні мережі, месенджери, блоги та онлайн-ЗМІ стають основними каналами взаємодії. Цей процес зумовлює радикальні зміни у сфері мовної норми, яка, традиційно виконуючи стабілізуючу та регулюючу функцію, нині перебуває у стані динамічної трансформації.

Мовна норма визначена як сукупність загальноприйнятих правил, що забезпечують правильність і стандартизованість мовлення [1]. Вона виконує роль «еталона» у мовній практиці, підтримуючи єдність літературної мови та сприяючи міжпоколінній комунікації. Проте поява цифрових середовищ актуалізувала нові тенденції, які нерідко суперечать традиційним нормам.

По-перше, цифрова комунікація сприяє стислості та економії мовних засобів. Користувачі активно застосовують аббревіатури, скорочення («імхо», «лс», «зп»), цифро-буквені замінники («4u» замість «for you»), акроніми, що відображає прагнення до швидкості й лаконічності.

По-друге, інтернет-простір стимулює активне запозичення англіцизмів: «лайк», «фейк», «хайп», «сторіс», «чат-бот». Більшість із них поступово входять у мовний ужиток, формуючи новий шар лексики та впливаючи на стилістичні норми.

По-третє, цифрове середовище створює умови для візуалізації комунікації. Емодзі, стікери, GIF-анімації стають додатковими семіотичними кодами, які доповнюють або навіть замінюють вербальні повідомлення. Унаслідок цього межа між словесною та невербальною комунікацією істотно розмивається.

Проблема трансформації мовної норми в цифрову добу породжує дискусію між прихильниками нормативного підходу і дослідниками мовної динаміки. Перша група застерігає від «збіднення» та «деформації» мови, тоді як друга акцентує на її природному розвитку і пристосуванні до нових потреб суспільства [1]. Очевидно, що мовна норма сьогодні перестає бути виключно статичною категорією, перетворюючись на гнучкий інструмент комунікації.

У науковій площині постає запитання: чи слід кодифікувати нові цифрові практики, чи розглядати їх як периферійні, «розмовні» варіанти? Одні дослідники вважають за доцільно розширювати межі норми та фіксувати нові явища у словниках і граматиках, інші ж наполягають на чіткішому розмежуванні між літературною мовою та інтернет-жаргоном. Також актуальним є питання впливу глобалізації: активна присутність англійських запозичень може призводити до витіснення національних мовних елементів, що становить загрозу ідентичності. З іншого боку, варіативність і мобільність мовних норм дають їм змогу швидко адаптуватися, забезпечуючи релевантність мови в мінливих комунікативних середовищах.

Отже, цифрове середовище - це каталізатор мовних змін, формуючи нові норми, які співіснують із традиційними. Характерними тенденціями є економія мовних засобів, зростання кількості іншомовних запозичень, поява гібридних форм письма та розвиток мультимодальної комунікації. У перспективі дослідження трансформації мовної норми потребує міждисциплінарного підходу, що враховуватиме не лише лінгвістичні, а й культурні та соціальні аспекти.

Список використаних джерел

1. Кочерган М. Вступ до мовознавства. Київ: Академія, 2010.
2. Crystal D. (2001). Language and the Internet. Cambridge: Cambridge University Press.